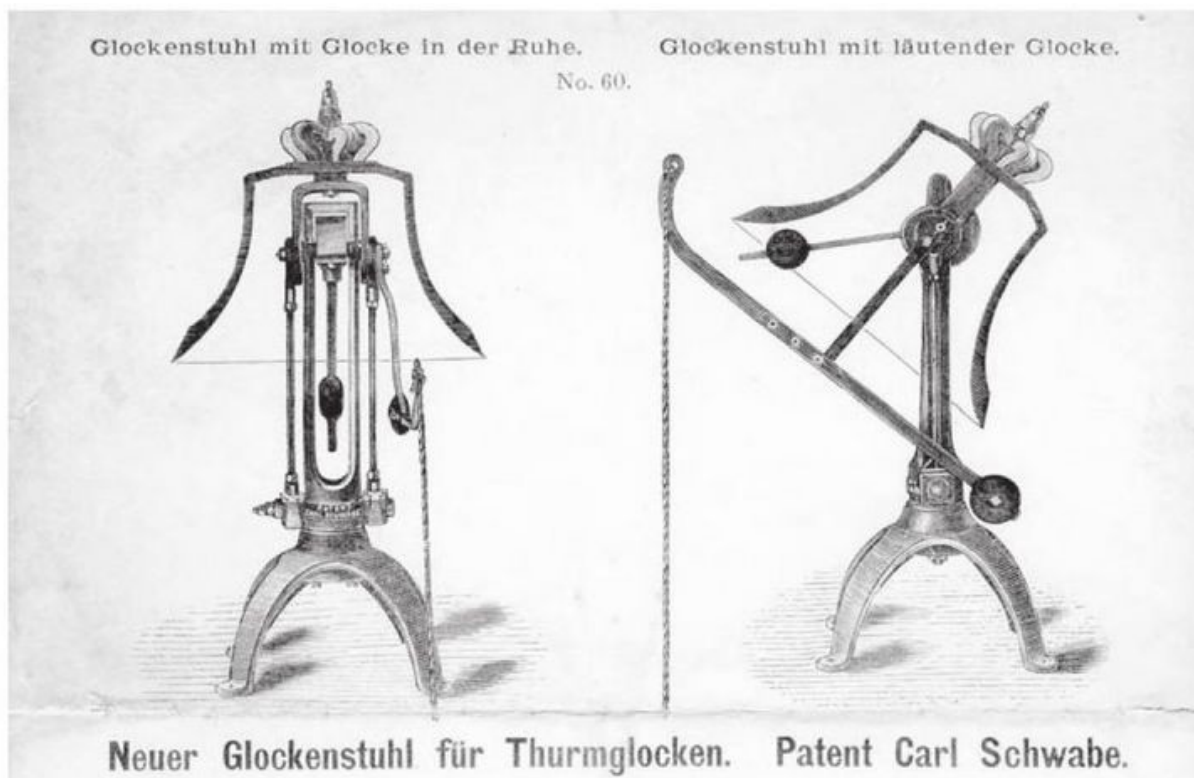

Zvony v kostele sv. Petra a Pavla na Horním Tanvaldě

Text: Miroslav Dušek

zdroje: kronika města, farní kronika, okresní archiv Jablonec

8. března 1787 byl položen základní kámen pro stavbu kostela a během dvou let byl kostel sv. Petra a Pavla postaven. 28. září 1789 byl slavnostně vysvěcen. V tzv. sanktusové věžičce byl zavěšen zvonek vyrobený roku 1788, hlavní věž kostela byla celodřevěná a uvnitř byly zavěšeny dva zvony bez harmonického ladění. Tehdy stála na hřbitově márnice s věžičkou a malým zvonkem-umíráčkem.

Zvonící stroj, patent Carl Schwabe, r. 1887, Německo

V letech 1889-1890 byl kostel přestavěn v neorenesančním slohu jabloneckým architektem Karlem Dautem ve spolupráci se stavitelem Karlem Pekárkem ze Šumberku. Byl opatřen kamennou věží s hodinami, které vytvořil Johann Prokesch ze Smržovky. Do hlavní věže byly umístěny dva zvony od zvonářské firmy A. Körner und Sohn z Českých Budějovic, které byly usazeny na kovových mechanizmech- tzv. "zvonových stolicích". Tyto stolice byly známkou prestiže a bohatství města. Bohužel tento patent se neosvědčil, protože vlivem vibrací docházelo k narušování soudržnosti zdiva. Proto byly zvony připevněny zpět na trámovou konstrukci obou věží. Zvonové stolice jsou dosud umístěny v rozích věže.

V roce 1916 byly zvony odevzdány pro válečné účely- šlo o velký zvon, Mariánský zvon a sanktusový zvon. Po válce byla vyhlášena sbírka na nové zvony a v roce 1923 byly odlity zvony nové v celkové hodnotě 54.657,-Kč. Zvony vyrobila firma Rudolf Berner z Českých Budějovic a byly dopraveny vlakem na zastávku Dolní Smržovka, poté povozy převezeny ke kostelu.

Ve farní kronice se uvádí následující:

Zvon Michal 1169kg, zvon Marie 660kg, zvon Josef 313kg, umíráček 139kg. Byly laděny do f mol a slavnostní svěcení proběhlo 26.srpna 1923. Tyto zvony zvonily pouze 20 let. 24. ledna 1942 byly odevzdány velkoněmecké říši jako surovina na výrobu zbraní. Jeden z mužů při snášení zvonů z kostela zaznamenal na omítku tužkou počet a váhu odevzdaných zvonů, tento nápis je patrný vlevo u západního okna.

Od konce světové války byl v kostele pouze menší zvonek v sanktusové věži, který byl nefunkční. Díky snaze děkana Zdeňka Maryšky se kostel sv. Petra a Pavla dočkal nového zvonu, který byl

převezen z kostela určeného k demolici. Transport tohoto zvonu je zachycen na několika dobových fotografiích ve farní kronice a poprvé se rozezněl 28. května 1966. Zvon váží 12 metrických centů, vysoký je 112cm a široký 1m. Na obvodu zvonu je ve dvou řádcích latinský nápis v přibližném znění: *“Léta Páně 1508 (nebo 1408). Hle, já zvon nikdy nehlásám marnost, (ale) oheň (tj. požár), svátek, válku nebo počestný pohřeb. Kdo mě vytvořil, má jméno mistr Bartoloměj, na Novém městě pražském. Bohu budiž chvála”*

A co zvonek ze sanktusové věžičky z roku 1788? Přečkal obě světové války, dobu socialismu a v roce 1999 byl darován farnosti v Libochovicích.

Kostelu v Horním Tanvaldě se vyhnulo to nejhorší, co potkalo mnoho jiných a to devastace a demolice sakrální památky. Relativně krátce po II. světové válce, v řádu dvaceti let, se ve věži kostela opět rozezněl nově zavěšený zvon. Oproti kostelu v Šumburku nad Desnou, kde se zvony rozezněly až v roce 1993, nebo v sousedních Velkých Hamrech, kde zvony nejsou ještě dnes. Odevzdávání a zavěšování nových zvonů se nevyhnulo asi žádnému kostelu. I když se v hornotanvaldském kostele nedochoval zvon pamatující výstavbu samotného kostela, může se pochlubit jinou zajímavostí- je zde zavěšen zvon o tři sta let starší než kostel samotný. Tak snad to nejhorší mají kostel i zvony za sebou a teď již bude jen vzkvétat a dělat lidem radost.